

به نام خدا

# مهد کودک و شکوفایی خلاقیت نوآموزان

مولفان :

عصمت موسی پور  
مهرانگیز منشادی  
ژیلا راه نشین

انتشارات ارسسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

[chaponashr.ir](http://chaponashr.ir)

سرشناسه : موسی پور، عصمت، ۱۳۴۹ -

عنوان و نام پدیدآور : مهد کودک و شکوفایی خلاقیت نوآموزان / مولفان عصمت موسی پور،  
مهرانگیز منشادی، ژیلا راه نشین.

مشخصات نشر : ارسسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری : ۱۶۳ ص.: جدول.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۲۳۴-۴

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۶۳ - ۱۵۹ .

موضوع : مهد کودک - خلاقیت نوآموزان

شناسه افزوده : منشادی، مهرانگیز، ۱۳۵۹

شناسه افزوده : راه نشین، ژیلا، ۱۳۵۵

رده بندی کنگره : ZA۳۰۷۴

رده بندی دیوبی : ۰۲۸/۴

شماره کتابشناسی ملی : ۹۲۷۳۴۵۴

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نام کتاب : مهد کودک و شکوفایی خلاقیت نوآموزان

مولفان : عصمت موسی پور - مهرانگیز منشادی - ژیلا راه نشین

ناشر : ارسسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)

صفحه آرایی، ترتیل و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراز: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۲

چاپ : زیر جد

قیمت : ۱۴۴۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۲۳۴-۴

تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

[www.chaponashr.ir](http://www.chaponashr.ir)



## فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۹
شناخت کودک	۱۱
کنجکاوی	۱۲
بازی	۱۲
تخیل	۱۳
نقاشی	۱۳
شعر و سرود	۱۴
قصه و داستان	۱۴
حرکات ورزشی	۱۴
رشد و تحول کودک	۱۵
تعریف رشد و تحول کودک	۱۵
برنامه رشد محور برای کودکان	۱۶
جنبه های اساسی رشد و تحول کودکان	۱۶
۱. رشد و تحول جسمی – حرکتی کودک	۱۶
۲. رشد و تحول شناختی کودک	۱۷
حوال پنج گانه	۱۷
حافظه	۱۷
استدلال	۱۷
حل مسئله	۱۸
تمرکز	۱۸
درک مفاهیم اساسی	۱۸
۳. رشد و تحول عاطفی کودک	۱۸
۴. رشد و تحول اجتماعی کودک	۱۹
۵. رشد و تحول کلامی کودک	۱۹

۲۰	..... ۶ رشد و تحول خلاقیت کودک
۲۲	..... تاریخچه خلاقیت
۲۳	..... دیدگاه های مختلف نسبت به خلاقیت
۲۳	..... دیدگاه آوریل در زمینه‌ی خلاقیت
۲۴	..... دیدگاه گانیه نسبت به خلاقیت
۲۴	..... دیدگاه گیلفورد نسبت به خلاقیت
۲۵	..... دیدگاه تورنس نسبت به خلاقیت
۲۷	..... عناصر خلاقیت تورنس
۲۷	..... دیدگاه محتوایی
۲۸	..... ابعاد خلاقیت
۲۸	..... خلاقیت در کودکان، یادگرفتنی است یا ژنتیکی؟
۲۹	..... منشاء خلاقیت
۳۲	..... خلاقیت و سال های نخست زندگی
۳۳	..... تحریک خلاقیت
۳۴	..... اهمیت آموزش خلاقیت
۳۴	..... مراحل و خصوصیات رشد کودک در سنین ۳ تا ۶ سالگی
۳۴	..... خصوصیات کودک ۳ ساله
۳۷	..... خصوصیات کودک ۴-۵ سال
۳۸	..... خصوصیات کودک ۶ سال
۳۹	..... برنامه ریزی آموزشی رویکرد خلاق کودک محور در مهد کودک
۴۱	..... هدف های رویکرد آموزش خلاق کودک محور
۴۴	..... ویژگی های برنامه رشد محور کودکان
۴۷	..... اصول حاکم بر الگوی برنامه آموزشی رشدگرا و خلاقیت محور کدام است؟
۴۸	..... اهداف الگوی برنامه آموزشی رشدگرا و خلاقیت محور
۴۹	..... محتوای برنامه آموزشی در الگوی رشد گرا و خلاقیت محور
۴۹	..... محتوای الگوی برنامه آموزشی رشدگرا و خلاقیت محور
۴۹	..... محتوای علوم طبیعی و اکتشاف

۴۹.....	محتوای ریاضیات و حل مساله
۵۰.....	محتوای دینی و قرآنی
۵۰.....	سواد آموزی و زبان آموزی
۵۱.....	تربیت بدنی
۵۱.....	هنر و خلاقیت
۵۱.....	علوم اجتماعی، شهروندی با محوریت مهارت‌های زندگی
۵۲.....	مباحث بومی- تاریخ و جغرافیا
۵۸.....	سطح تحصیلات مدیر مرکز پیش دبستانی
۵۸.....	مهدکودک و عوامل تاثیرگذار بر خلاقیت آن
۵۸.....	عوامل موثر در رشد خلاقیت
۵۹.....	عوامل اثرکذار بر رشد خلاقیت در مهدکودک
۵۹.....	-عوامل طبیعی محیط
۵۹.....	شکل و وسعت فضاهای
۵۹.....	-استفاده از آثار کودکان
۵۹.....	معیارهای طراحی محیط جهت تحریک خلاقیت کودکان
۶۱.....	عوامل محیطی و نقش آن در پرورش خلاقیت
۶۳.....	تأثیر عوامل محرک بیرونی در خلاقیت کودک
۶۳.....	نور و روشنایی
۶۳.....	سر و صدا
۶۳.....	عناصر طبیعی
۶۴.....	رنگ
۶۴.....	روانشناسی رنگ
۶۶.....	رنگ ها چه تاثیری دارد؟
۶۶.....	تأثیر رنگ ها روی کودکان
۶۷.....	تأثیر رنگ بر فعالیت خلاقانه کودک
۶۸.....	تأثیر رنگ محیط مهدکودک بر خلاقیت کودکان
۶۹.....	نقش مربی در تربیت کودک خلاق

جایگزین کردن بازی های عملکردی با بازی های تکنولوژی محور	۷۶
بازی های حرکتی هدفمند	۷۹
مهارتهای حرکتی چیست؟	۷۹
مزایای بازی های حرکتی هدفمند	۸۰
چرا مهارت های حرکتی درشت مهم هستند؟	۸۲
نمونه هایی از مهارت های حرکتی درشت چیست؟	۸۲
معرفی بازی حرکتی	۸۳
بازی بولینگ	۸۳
بازی لی لی	۸۴
بازی پرشی با نوارها	۸۵
بازی تعادل	۸۵
بازی توبل	۸۵
بازی با مانع	۸۶
بازی قاشق و تخم مرغ	۸۷
بازی سایمون	۸۷
بازی با بادکنک	۸۸
انواع بازی با توپ	۸۸
شن بازی و افزایش خلاقیت	۹۹
تأثیرات مثبت شن بازی برای کودکان	۱۰۰
نکات ایمنی و مهم در زمان شن بازی	۱۰۴
ایده هایی جهت نقاشی خلاق برای کودکان	۱۰۷
کارگاه بازی های حسی	۱۱۱
فواید بازی های حسی برای کودکان	۱۱۲
بازی های حسی برای تحریک حس چشایی کودکان	۱۱۲
بازی های حسی برای تحریک حس شنوایی کودکان	۱۱۳
بازی های حسی برای تحریک حس بویایی کودکان	۱۱۴
بازی های حسی برای تحریک حس لامسه کودکان	۱۱۵

بازی های حسی برای تحریک حس بینایی کودکان	۱۱۶
روش پانتومیم	۱۱۹
روش شخصیت سازی برای نمایش خلاق و ایفای نقش	۱۲۳
بازی های ایفای نقش	۱۲۴
عروسوک گردانی برای نمایش خلاق و ایفای نقش	۱۲۶
نjarی و خلاقیت در مهد کودک	۱۲۹
اقدامات ایمنی و محافظت از خود در فرآیند آموزش نjarی در دوران کودکی	۱۳۰
رشد مهارت های تفکر خلاق و انتقادی	۱۳۱
طراحی و مهارت های عملی در فرآیند آموزش نjarی در دوران کودکی	۱۳۲
کارگاه اشپزی و خلاقیت	۱۳۳
آشپزی کردن برای کودکان چه مزایایی دارد	۱۳۳
نقش باگبانی و کشاورزی مهد کودک در افزایش خلاقیت کودکان	۱۳۴
فواید باگبانی برای کودکان	۱۳۵
موسیقی و تاثیرات آن بر خلاقیت کودکان	۱۳۹
آموزش موسیقی	۱۴۰
ایجاد خلاقیت در مهد کودک با روش مونته سوری	۱۴۲
فلسفه آموزش مونته سوری چیست؟	۱۴۳
ویژگی های منحصر به فرد روش مونته سوری چیست؟	۱۴۳
اهداف مونته سوری	۱۴۴
فواید آموزش به روش مونته سوری	۱۴۴
مزیت های روش مونته سوری نسبت به روش های آموزشی دیگر	۱۴۶
روش کلاس درس مونته سوری	۱۵۱
آموزش فلسفه به کودکان و تقویت خلاقیت	۱۵۲
لزموم آموزش فلسفه به کودکان	۱۵۳
فلسفه برای کودکان چیست؟	۱۵۳
از چه زمانی آموزش فلسفه به کودکان اهمیت یافت؟	۱۵۳

فلسفه برای کودکان، چه کاری انجام می دهد؟	۱۵۴
فواید آموزش فلسفه به کودکان	۱۵۴
تقویت سخنوری در کودکان	۱۵۴
توسعه شخصیت	۱۵۵
تقویت فراشناخت	۱۵۵
پیشرفت در ریاضیات و زبان و ادبیات	۱۵۵
تقویت تخیل و اندیشه خلاقانه	۱۵۶
تقویت کنجدکاوی	۱۵۶
برقراری ارتباط موثرتر	۱۵۷
تقویت تفکر انتقادی و خلاق	۱۵۷
منابع	۱۵۹

## مقدمه

امروزه با توجه به بالا رفتن نرخ مشارکت مادران در نیروی کار انسانی، نیاز به مراقبت‌های اولیه در مهدکودک بیشتر احساس می‌شود. برآوردهای اخیر نشان می‌دهد، قریب بر دو سوم کودکان ۳ تا ۵ ساله در سطح بین‌المللی مراقبت در مهدکودک را تجربه کرده‌اند. با توجه به میزان بالای استفاده از مهدکودک، والدین انتظار دارند مهدکودک نقش مهمی در رشد اجتماعی و فکری کودکان داشته باشد و متخصصان هم سعی کرده‌اند به والدین اطمینان دهند که خدمات و آموزش‌های ارائه شده در مهد تأثیر بسزایی در رشد فکری، شناختی و اجتماعی کودکان خواهد داشت.

یکی از انواع آموزش که تأثیر بسیاری در رشد فکری کودک در مهدها دارد آموزش غیرمستقیم همراه با دیگر کودکان است. در آموزش غیرمستقیم هدف وسعت پیدا می‌کند و مفاهیم متعدد و گوناگون می‌شوند. هر کودک هرقدر که بخواهد و بتواند کشف می‌کند و یاد می‌گیرد. محدودهای برای او تعیین نمی‌شود. کودک در فعالیتها بیشتر آزادی دارد. آموزش برایش بیشتر جنبه بازی و سرگرمی پیدا می‌کند. و زمینه خلاقیت کودکان فراهم می‌کردد. خلاقیت به عنوان یک نیاز عالی بشری همواره برای انسان در طول زندگی و در تمامی ابعاد مطرح بوده است . خلاقیت قابل پرورش و رشد است و این امر مستلزم به کارگیری اصول و روش‌های خاص در زمان خاص است. که زمان مناسب برای بستر سازی خلاقیت دوران کودکی است ، کودکی زمان پایه گذاری تخیل ، پرورش و شکوفایی خلاقیت ، تجربه عملی ذهنیات و اعتماد به نفس دربیان و ارائه آنان است. ولی روش‌های خاص در برآوردن نیازهای پرورش خلاقیت نیز بخش مهمی در این امر را به خود اختصاص می‌دهد که شامل فرآیندی است که کودک را در مسیر رشد و ارتقاء راهنمایی و همراهی می‌کند . محیط به عنوان یکی از ضرورت‌های اساس رشد